UZASADNIENIE

Potrzeba i cel uchwalenia ustawy

Celem projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo oświatowe oraz niektórych innych ustaw jest zwiększenie bezpieczeństwa uczniów i pracowników przedszkoli, szkół oraz placówek oświatowych, zwanych dalej „szkołami lub placówkami". Wydarzenia, które miały miejsce na terenie szkół w październiku 2026 r. (w trakcie jednego z nich doszło do zabójstwa pracownika szkoły z użyciem niebezpiecznego narzędzia[1]), wskazują na pilną potrzebę wzmocnienia stanu bezpieczeństwa na terenie jednostek systemu oświaty.

Obecnie przepisy ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe (Dz. U. z 2026 r. poz. 820, z późn. zm.), zwanej dalej „UPO", nakładają na dyrektora szkoły lub placówki obowiązek zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i pracownikom w czasie zajęć organizowanych przez szkołę lub placówkę. Jednocześnie kompetencje przyznane dyrektorowi przez UPO nie zapewniają wystarczających możliwości wykonywania tych zadań wobec pojawiających się zagrożeń związanych z zachowaniami naruszającymi bezpieczeństwo uczniów i pracowników, w tym aktami agresji. Przepisy oświatowe nie przewidują np. możliwości dokonania kontroli zawartości bagaży i odzieży wierzchniej wnoszonej przez uczniów i osoby niebędące uczniami lub pracownikami wchodzących na teren szkoły lub placówki. Taka sytuacja sprawia, że uczeń lub osoba niebędąca uczniem lub pracownikiem, wchodzący na teren szkoły lub placówki, może wnieść przedmiot zagrażający życiu, zdrowiu lub bezpieczeństwu osób tam przebywających. Wobec napiętej sytuacji międzynarodowej i możliwych aktów dywersji, także w szkołach lub placówkach, jest konieczne stworzenie podstaw prawnych do skutecznego przeciwdziałania realnym zagrożeniom, jakie mogą wystąpić w jednostkach systemu oświaty.

Konieczne jest poszerzenie dotychczasowych kompetencji dyrektora szkoły lub placówki o prawo kontrolowania zawartości bagaży i odzieży wierzchniej wnoszonych przez uczniów i osoby niebędące uczniami lub pracownikami na teren szkoły, a także miejsc wyznaczonych do przechowywania tych rzeczy. Niezbędne jest również określenie sposobu postępowania w przypadku ujawnienia podczas kontroli przedmiotów, które zagrażają zdrowiu, życiu lub bezpieczeństwu uczniów i innych osób przebywających na terenie szkoły lub placówki. Zasadne jest także wskazanie

[1] https://www.polsatnews.pl/wiadomosc/2026-10-08/ataki-w-szkolach-wydanie-specjalne-w-polsat-news-ogladaj/ W wyniku ataku w szkole pod Wyszkowem śmierć z rąk 15-latka poniosła 37-letnia kobieta. Dzień wcześniej 19-latek w Ostrołęce ranił kilka osób. Szef MSWiA poinformował, że służby zatrzymały w Sierpcu 17-latka, który na terenie szkoły mówił, że planuje zrobić coś niebezpiecznego.

podmiotów, które należy poinformować w przypadku odebrania przedmiotów zagrażających zdrowiu, życiu lub bezpieczeństwu uczniów i innych osób przebywających na terenie szkoły lub placówki, a także określenie sposobu postępowania w sytuacji, gdy uczeń lub osoba niebędąca uczniem lub pracownikiem wchodzący na teren szkoły lub placówki lub na jej terenie przebywający nie wyrażają zgody na kontrolę.

Dyrektorzy szkół lub placówek zgłaszają również potrzebę uregulowania w przepisach o charakterze powszechnie obowiązującym podstawy do obligatoryjnego określenia zasad wstępu i przebywania na terenie szkoły lub placówki. Obecne przepisy nie nakładają np. obowiązku określenia w statucie szkoły lub placówki zasad wstępu i przebywania na terenie szkoły lub placówki uczniów oraz osób niebędących jej uczniami lub pracownikami. W związku z tym niezbędne jest dodanie w przepisach UPO określających zawartość statutu szkoły lub placówki obowiązku określenia w statucie zasad wejścia i przebywania na terenie szkoły lub placówki uczniów oraz osób niebędących uczniami lub pracownikami. Podobne zmiany są konieczne w przypadku przepisów określających zawartość statutu przedszkola. Obecnie statut przedszkola musi zawierać zasady przyprowadzania i odbierania dzieci z przedszkola przez rodziców lub upoważnioną przez nich osobę. Nie ma jednak obowiązku określenia w statucie przedszkola zasad wstępu i przebywania w przedszkolu osób niebędących pracownikami przedszkola. Niezbędne jest zatem wprowadzenie takiego obowiązku, co pozwoli na uregulowanie w statucie przedszkola w sposób kompleksowy zasad wejścia i przebywania na terenie przedszkola nie tylko dzieci, ale również osób niebędących pracownikami przedszkola. Wzmocni to bezpieczeństwo na terenie przedszkoli.

Projekt ustawy wprowadza również zmiany mające na celu zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i uczniów w niesamorządowych jednostkach systemu oświaty, w szczególności zwiększenie ochrony przed przestępstwami na tle seksualnym. Dotychczasowe rozwiązania dotyczące funkcjonowania Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, zawarte w ustawie z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2026 r. poz. 110, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą o ochronie małoletnich”, stanowią istotny instrument prewencyjnej ochrony małoletnich, jednak praktyka stosowania tych regulacji wskazuje na potrzebę ich wzmocnienia i doprecyzowania, w szczególności w celu zwiększenia skuteczności mechanizmów weryfikacyjnych oraz zapewnienia pełniejszej realizacji funkcji ochronnej ww. Rejestru.

W projekcie ustawy umożliwia się organom prowadzącym ewidencję szkół i placówek niepublicznych, zwanym dalej „organami ewidencyjnymi”, już na etapie złożenia

przez osobę zamierzającą prowadzić szkołę lub placówkę niepubliczną zgłoszenia do ewidencji, weryfikację osób dopuszczanych do działalności związanej z edukacją w szkołach lub placówkach niepublicznych. Ponadto projekt wprowadza rozwiązania umożliwiające zwiększenie skuteczności działań podejmowanych przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w stosunku do niepublicznych jednostek systemu oświaty. Analogiczne rozwiązanie zostanie zastosowane w przypadku zamiaru założenia przez osobę prawną niebędącą jednostką samorządu terytorialnego albo osobę fizyczną szkoły lub placówki publicznej.

Należy zauważyć, że do nauczycieli przedszkoli, szkół i placówek niesamorządowych prowadzonych przez osoby fizyczne albo osoby prawne niebędące jednostkami samorządu terytorialnego ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2026 r. poz. 515), zwana dalej „ustawą – Karta Nauczyciela", ma zastosowanie w ograniczonym zakresie, określonym w art. 91b ust. 2 tej ustawy. Przepisy te regulują podstawowe prawa i obowiązki nauczycieli, w tym wymagania kwalifikacyjne, awans zawodowy, wygaśnięcie stosunku pracy, odpowiedzialność dyscyplinarną oraz uprawnienia emerytalne. Pozostałe kwestie, takie jak wynagrodzenie, czas i warunki pracy, urlopy oraz uprawnienia socjalne, określa przede wszystkim Kodeks pracy. Zgodnie z ustawą – Karta Nauczyciela nie można zatrudnić osoby niespełniającej wymaganych warunków. Przed zatrudnieniem nauczyciel musi również przedstawić informację z Krajowego Rejestru Karnego potwierdzającą niekaralność za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. Obowiązek ten nie dotyczy przypadków ponownego zatrudnienia w tej samej szkole w ciągu trzech miesięcy od ustania poprzedniego stosunku pracy na podstawie art. 20 ust. 5c ustawy – Karta Nauczyciela.

Przed zatrudnieniem nauczyciela dyrektor szkoły ma obowiązek sprawdzić w Centralnym Rejestrze Orzeczeń Dyscyplinarnych, czy nauczyciel nie został ukarany dyscyplinarnie karą określoną w ustawie – Karta Nauczyciela. Pracodawca weryfikuje również spełnienie wymogu niekaralności za umyślne przestępstwo lub przestępstwo skarbowe. W przypadku szkół publicznych za ocenę spełnienia tych warunków odpowiada dyrektor, natomiast w szkołach i placówkach niepublicznych – organ prowadzący lub dyrektor, zależnie od uprawnień do zatrudniania. Dodatkowo, zgodnie z art. 21 ustawy o ochronie małoletnich przed dopuszczeniem do pracy z dziećmi należy sprawdzić daną osobę w Rejestrze z dostępem ograniczonym lub w Rejestrze osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw przeciwdziałania wykorzystaniu seksualnemu małoletnich poniżej lat 15 wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Ponadto osoba przewidziana do zatrudnienia, przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX, art. 189a, rozdziale XXV i art. 207 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny (Dz. U. z 2026 r. poz. 1342, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą – Kodeks karny", oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu

narkomanii (Dz. U. z 2023 r. poz. 1939, z późn. zm.), lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Osoba posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczpospolita Polska, ponadto przedkłada pracodawcy lub innemu organizatorowi informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi.
Należy zauważyć, że obecnie przepisy przewidują możliwość weryfikacji spełniania przez nauczyciela ustawowego warunku niekaralności, w sytuacji gdy podmiot zatrudniający już istnieje i występuje w charakterze pracodawcy. W takim przypadku jest możliwe dokonanie czynności związanych z zatrudnieniem nauczyciela, w tym uzyskanie informacji z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przewidzianym przepisami prawa, oraz wypełnienie obowiązków, o których mowa w art. 21 ustawy o ochronie małoletnich. Na etapie poprzedzającym uzyskanie wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych szkoła nie funkcjonuje jeszcze jako podmiot uprawniony do wykonywania działalności oświatowej, a w przypadku osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę nie można mówić o istniejącym pracodawcy, który mógłby dokonywać czynności związanych z zatrudnianiem nauczycieli.

Zasadne wydaje się zatem wprowadzenie obowiązku dokonania przez organ ewidencyjny weryfikacji spełniania przez osoby mające prowadzić szkołę lub placówkę niesamorządową, a także przez dyrektora i pracowników pedagogicznych, którzy będą zatrudnieni w tej szkole lub placówce, wymogu niekaralności już na etapie postępowania odpowiednio w sprawie udzielenia zezwolenia na prowadzenie publicznej niesamorządowej szkoły lub placówki albo wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych. Obecnie przepisy nie przewidują przekazywania w zgłoszeniu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych lub wniosku o udzielenie zezwolenia niezbędnych danych umożliwiających skuteczną weryfikację osób pracujących z dziećmi. Dane są ograniczone bowiem jedynie do kwalifikacji pedagogicznych. Niezbędne jest więc rozszerzenie zakresu danych w ww. wniosku lub zgłoszeniu o informacje dotyczące niekaralności. Pozwoli to na zweryfikowanie osób, które zostaną dopuszczone do działalności związanej z edukacją, jeszcze przed powstaniem szkoły lub placówki niepublicznej.

Weryfikacja dokonywana dopiero po uzyskaniu odpowiednio ww. zezwolenia lub wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych może bowiem prowadzić do sytuacji, w której warunek niekaralności osoby zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz osób przewidzianych do zatrudnienia, w tym dyrektora, zostanie zweryfikowany dopiero na dalszym etapie, mimo że już na etapie ubiegania się odpowiednio o zezwolenie lub wpis możliwe jest ustalenie, czy istnieją faktyczne i prawne przeszkody do prowadzenia szkoły. Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do odmowy wpisu bądź wykreślenia z ewidencji albo

odmowy udzielenia zezwolenia lub jego cofnięcie, pozwoli skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz będzie dodatkowym środkiem ochrony wobec małoletnich. Obowiązujące przepisy nie przewidują możliwości odmowy wpisu szkoły lub placówki do ewidencji lub nieudzielenia zezwolenia na prowadzenie szkoły lub placówki, w sytuacji gdy podmiot zamierzający ją prowadzić dopuścił się przestępstwa, ani w przypadku zamiaru zatrudnienia osoby, która ze względu na popełnione przestępstwo nie może wykonywać pracy z małoletnimi.

W projekcie ustawy doprecyzowuje się również przepisy dotyczące wskazywania w zgłoszeniu do ewidencji siedziby osoby prawnej prowadzącej szkołę lub placówkę niepubliczną. Obecnie zgłoszenie do ewidencji zawiera jedynie oznaczenie siedziby, natomiast nie określa jednoznacznie, że osoba prawna powinna również podać dane adresowe tej siedziby. Czasami uniemożliwia to skuteczne doręczanie osobie prowadzącej pism urzędowych. Siedziba w przepisach prawa cywilnego oznacza jedynie miejscowość. Proponuje się, aby w przypadku osoby prawnej zgłoszenie zawierało dokładny adres siedziby, co ułatwi komunikację organu ewidencyjnego z podmiotem wpisanym do ewidencji.

Projekt ustawy zawiera także rozwiązania umożliwiające wzmocnienie nadzoru pedagogicznego nad szkołami i placówkami niepublicznymi, co również ma związek ze zwiększeniem bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w tych szkołach i placówkach. Obecnie organ sprawujący nadzór pedagogiczny może polecić niezwłoczne umożliwienie wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce jedynie osobie prowadzącej niepubliczną szkołę lub placówkę. W przypadku utrudnionego kontaktu lub braku kontaktu z osobą prowadzącą organy sprawujące nadzór pedagogiczny miały wątpliwość, czy jest możliwe prowadzenie czynności wobec szkoły lub placówki. W celu zapewnienia realizacji wykonywania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego konieczne jest więc rozszerzenie katalogu osób, którym organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydać takie polecenie. Zasadne jest również skrócenie okresu umożliwienia wykonania w szkole lub placówce czynności kontrolnych przez organ sprawujący nadzór pedagogiczny, po otrzymaniu stosownego polecenia od tego organu. Takie działanie pozwoli na szybsze podjęcie działań nadzorczych w przypadku powzięcia informacji o nieprawidłowościach w działalności szkoły lub placówki niepublicznej. Konieczność zwiększenia bezpieczeństwa dzieci i uczniów w niepublicznych jednostkach systemu oświaty wymaga również zmian w ustawie o ochronie małoletnich, mających na celu doprecyzowanie i uszczegółowienie przepisów, również w celu uniknięcia wątpliwości interpretacyjnych.

Obecnie katalog przesłanek obligujących organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki niepublicznej z ewidencji lub cofnięcia zezwolenia na prowadzenie

publicznej szkoły lub placówki nie zawiera przesłanki niezrealizowania zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich. Organ ewidencyjny obecnie nie posiada również stosownej informacji w tym zakresie, bowiem przepisy nie przewidują jej przekazania do tego organu. Konieczne jest więc ustanowienie obowiązku zawiadomienia organu właściwego do wydania zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO oraz organu ewidencyjnego w przypadku niezrealizowania zaleceń przez niesamorządową szkołę lub placówkę wydanych przez podmioty sprawujące kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b ustawy o ochronie małoletnich. Pozwoli to zwiększyć skuteczność reakcji na prowadzenie działalności niezgodnie z prawem.

Obecnie przepisy ustawy o ochronie małoletnich nie określają obowiązku wskazania terminu, w jakim zalecenie powinno zostać zrealizowane. Zasadne jest jednak, aby taki termin był obligatoryjnie określany. Proponuje się więc takie doprecyzowanie przepisów ustawy o ochronie małoletnich, aby wydając zalecenia pokontrolne podmiot kontrolujący był obowiązany wskazać termin ich realizacji.

Zaproponowane rozwiązania mają zagwarantować zwiększenie bezpieczeństwa dzieci i młodzieży w niepublicznych jednostkach systemu oświaty oraz zapewnić skuteczność stosowanych środków ochrony małoletnich.

Jednocześnie projekt ustawy przewiduje wprowadzenie rozwiązań zapewniających skuteczniejszą ochronę prawną nauczycieli, w przypadku gdy ustalone dla nich uprawnienia zostaną naruszone. Zgodnie z art. 63 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, nauczyciel, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych na zasadach określonych w ustawie – Kodeks karny. Tymczasem przepis art. 231a ustawy – Kodeks karny przewiduje, że z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych funkcjonariusz publiczny korzysta również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu lub zajmowanego stanowiska. Dodać należy, że celem dodania tego przepisu do ustawy – Kodeks karny na mocy art. 1 pkt 6 ustawy z dnia 26 listopada 2010 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o Policji (Dz. U. poz. 1602) było przyznanie wzmocnionej ochrony prawnej osobom należącym do kategorii funkcjonariuszy publicznych, tożsamej z ochroną przysługującą im podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych, w odniesieniu do bezprawnych zamachów podjętych z powodu wykonywanego przez taką osobę zawodu lub zajmowanego stanowiska. Rozwiązanie to miało na celu przeciwdziałanie wyjątkowo nagannym przejawom agresji, niejednokrotnie przybierającym postać agresji osobistej, przeciwko określonym kategoriom funkcjonariuszy publicznych (np. policjantom), motywowanym niechęcią czy wręcz

nienawiścią do tych kategorii osób, wynikającą z generalnych zadań zawodowych i roli społecznej przez te kategorie funkcjonariuszy spełnianej (…). (Uzasadnienie rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz ustawy o Policji, Druk sejmowy Nr 2986, Sejm VI kadencji, s.5 (w:) red. Stefański 2026, wyd. 31/Blanka J. Stefańska, Kodeks karny. Komentarz 2026, wyd. 31, legalis C.H. Beck). Ponadto należy wskazać, że przepis art. 231a ustawy – Kodeks karny odnosi się wprost do funkcjonariusza publicznego, zaś nauczyciel nie jest funkcjonariuszem publicznym w rozumieniu ustawy – Kodeks karny, lecz na podstawie przepisu szczególnego – art. 63 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela korzysta z ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych. Z powyższego wynika, że obecny przepis art. 63 ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela nie określa, że nauczyciel korzysta z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu, ale niekoniecznie podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych. Uzasadnione jest zatem wprowadzenie regulacji, z której wynikałoby wprost, że z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych nauczyciel korzysta również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu. Projektowane rozwiązanie zmierza zatem do zbliżenia zakresu ochrony nauczycieli do zakresu ochrony wynikającego z art. 231a ustawy – Kodeks karny, który przewiduje ochronę funkcjonariusza publicznego również wtedy, gdy bezprawny zamach został podjęty z powodu wykonywanego zawodu. Potrzeba wprowadzenia projektowanej regulacji wynika ze specyfiki zawodu nauczyciela, którego wykonywanie wiąże się z podejmowaniem działań wychowawczych i dydaktycznych, mogących wywoływać negatywne reakcje ze strony uczniów, ich rodziców lub innych osób. Rozszerzona ochrona będzie obejmować wyłącznie sytuacje uzasadnione szczególnym charakterem i społecznym znaczeniem wykonywanego zawodu.

Zgodnie z art. 63 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela organ prowadzący i dyrektor są obowiązani z urzędu występować w obronie nauczyciela, gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone. Również z przepisu art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks postępowania karnego (Dz. U. z 2026 r. poz. 490, z późn. zm.) wynika obowiązek instytucji państwowych i samorządowych, które w związku ze swoją działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, niezwłocznego zawiadamiania o tym prokuratora lub Policji oraz przedsięwzięcia niezbędnych czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa. Nauczyciele skarżą się jednak na niedopełnianie tego obowiązku przez dyrektorów i organy prowadzące. Wskazanie

wprost w ustawie – Karta Nauczyciela organu prowadzącego i dyrektora jako odpowiedzialnych za zgłoszenie w razie powzięcia wiadomości o popełnieniu wobec nauczyciela przestępstwa określonego w przepisach art. 222, art. 223, art. 224 § 2 lub art. 226 ustawy – Kodeks karny, może przyczynić się do podniesienia ich świadomości i zwiększenia w praktyce ochrony nauczycieli.

Przepis art. 63 ust. 2 ustawy – Karta Nauczyciela zapewnia wprawdzie nauczycielowi możliwość korzystania z ogólnych form pomocy prawnej, nie gwarantuje jednak nauczycielowi pokrzywdzonemu przestępstwem podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych lub z powodu wykonywania przez niego zawodu, prawa do nieodpłatnej pomocy prawnej finansowanej przez organ prowadzący szkołę, niezależnie od jego sytuacji majątkowej. W związku z powyższym jest niezbędne wzmocnienie i skonkretyzowanie istniejącej ochrony przez nałożenie na organ prowadzący szkołę lub placówkę obowiązku zapewnienia, na wniosek nauczyciela, nieodpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu karnym, w którym uczestniczy on w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego.

Obecne regulacje nie ustanawiają wprost uprawnienia nauczyciela do uzyskania na jego wniosek bezpłatnej pomocy psychologicznej bezpośrednio w następstwie zdarzenia zagrażającego jego życiu lub zdrowiu podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi. Tego typu traumatyczne zdarzenia wymagają szybkiego uruchomienia profesjonalnego wsparcia, w celu ograniczenia negatywnych skutków takich zdarzeń, bez konieczności ponoszenia przez nauczyciela jego kosztów oraz samodzielnego poszukiwania odpowiedniej formy pomocy. W projekcie ustawy proponuje się zatem nałożenie na organ prowadzący szkołę obowiązku zapewnienia nauczycielowi, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy psychologicznej.

Projekt przewiduje również zmiany wspomagające funkcjonowanie niezwykle ważnych w procesie resocjalizacji nieletnich młodzieżowych ośrodków wychowawczych. W celu efektywnego wykorzystywania bazy publicznych i niepublicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych, koordynowania nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami oraz wspierania ich funkcjonowania w całym kraju jest konieczne wprowadzenie systemu teleinformatycznego, w którym będą zbierane i przetwarzane dane dotyczące działalności młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Informacje i dane zebrane w systemie teleinformatycznym będą wykorzystywane do bieżącego dostosowywania oferty młodzieżowych ośrodków wychowawczych do zmieniających się potrzeb społecznych w zakresie wspierania i resocjalizacji nieletnich oraz usprawnienia nadzoru nad działalnością tych ośrodków, co wpłynie korzystnie na zaspokajanie potrzeb społecznych w zakresie efektywnego wspierania i resocjalizacji nieletnich umieszczonych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych. Przewiduje się także, że komisja do spraw kierowania nieletnich do

młodzieżowego ośrodka wychowawczego, powołana przez Ministra Sprawiedliwości, będzie mogła uzyskać dostęp do danych zgromadzonych w tym systemie w zakresie niezbędnym do kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz przenoszenia i zwalniania nieletnich z tych ośrodków, dzięki czemu w procesie kierowania będzie możliwe uwzględnienie w jak największym stopniu potrzeb rozwojowych i edukacyjnych nieletniego, co wpłynie na poprawienie efektywności i szybkości procesu kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych i ich późniejszej resocjalizacji. Rozwiązania w zakresie prowadzenia systemu teleinformatycznego umożliwiającego wspieranie funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych oraz koordynowanie nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami uwzględniają doświadczenia z funkcjonowania systemu teleinformatycznego wykorzystywanego przez Ośrodek Rozwoju Edukacji w latach 2004–2022 do wspierania procesu kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

Dzięki systemowi teleinformatycznemu zostanie wzmocniona efektywność systemu resocjalizacji i wsparcia. Dostęp do kompleksowych danych pozwoli na prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym, łączących aspekty medyczne, psychologiczne i wychowawcze. Dzięki temu pojawi się możliwość realizowania programów wsparcia i resocjalizacji lepiej dostosowanych do konkretnego przypadku, co zwiększa skuteczność interwencji i zmniejsza ryzyko recydywy. Stworzenie podstaw prawnych do funkcjonowania omawianego systemu teleinformatycznego leży w interesie publicznym. Państwo ma obowiązek zapewnić ochronę i pomoc osobom nieletnim, szczególnie tym w trudnej sytuacji, zagrożonym wykluczeniem społecznym lub z problemami zdrowotnymi. System teleinformatyczny będzie narzędziem realizacji tego obowiązku i posłuży dobru wspólnemu oraz ochronie praw dziecka. Lepsze zarządzanie informacją pozwoli na bardziej racjonalne i efektywne wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na system opieki i resocjalizacji. Wprowadzenie systemu teleinformatycznego wspierającego funkcjonowanie młodzieżowych ośrodków wychowawczych zapewnia zgodność z wymogami nowoczesnej administracji. W dobie cyfryzacji i automatyzacji procesów administracyjnych stworzenie takiego systemu wpisuje się w standardy nowoczesnego, efektywnego zarządzania danymi i świadczenia usług publicznych. System ten umożliwi szybszy przepływ informacji, ograniczy biurokrację oraz ryzyko błędów wynikających z ręcznego przetwarzania danych.

Ponadto projekt zawiera cztery zmiany w UPO o charakterze porządkującym i doprecyzowującym. Pierwsza zmiana polega na uporządkowaniu zakresu wyłączeń stosowania przepisów art. 63 ust. 1–22, art. 64 i art. 65 UPO, w odniesieniu do obsadzania stanowiska dyrektora, wicedyrektora i innego stanowiska kierowniczego

w szkołach lub placówkach prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości lub podporządkowane mu organy. Kwestia ta jest związana ze specyfiką funkcjonowania szkół działających w jednostkach organizacyjnych Służby Więziennej. Są to szkoły, które działają na terenie jednostek penitencjarnych. Norma prawna istniejąca obecnie jest nieczytelna i generuje ryzyko błędnego zakresu stosowania art. 64 i art. 65 UPO. Powyższy stan prawny jest niepożądany i zasługuje na zmianę. Druga zmiana porządkuje przepisy dotyczące tworzenia stanowisk wicedyrektorów w przedszkolach. Obecnie art. 101 ust. 3 UPO zawiera błędne odesłanie do ust. 1. Wymagane jest więc poprawienie odesłania do właściwego przepisu. Trzecia zmiana dotyczy wskazania konieczności określenia przez niepubliczne branżowe centrum umiejętności nazwy dziedziny zawodowej, w której to branżowe centrum umiejętności prowadzi działalność – zgodnie z definicją branżowego centrum umiejętności ujętą w art. 4 pkt 30a UPO, aby nie było wątpliwości m.in. w zakresie weryfikacji organizacji branżowej właściwej dla danej dziedziny zawodowej – informacja o organizacji branżowej jest przedkładana w zgłoszeniu o wpis do ewidencji. Natomiast czwarta zmiana dotyczy doprecyzowania obowiązku uzyskania pozytywnej opinii kuratora oświaty w procedurze legalizacji podmiotów niepublicznych również dla przedszkola niepublicznego. O ile przepisy przewidują, że opinia kuratora oświaty w przypadku szkoły dotyczy spełnienia wymagań określonych dla szkoły niepublicznej w art. 14 UPO, o tyle w przypadku przedszkola niepublicznego ustawodawca nie uregulował tej kwestii. Wydaje się, że to pominięcie nie jest zamierzone, stąd konieczność doprecyzowania przepisów o obowiązek przestrzegania wymagań określonych dla przedszkola niepublicznego przez osobę zamierzającą prowadzić takie przedszkole oraz pozyskania opinii kuratora oświaty w tym zakresie.

Omówienie proponowanych zmian

I. Zmiany w UPO

1. Rozszerzenie zakresu uprawnień dyrektora przedszkola, szkoły lub placówki oraz osoby kierującej publiczną lub niepubliczną inną formą wychowania przedszkolnego, w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa uczniom i nauczycielom w czasie zajęć organizowanych przez przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę

   Dyrektorzy lub upoważnieni przez dyrektora pracownicy będą mieli prawo do kontroli zawartości bagaży i odzieży wierzchniej:
   1) uczniów[2],

[2] Zgodnie z art. 4 pkt 20 UPO należy przez to rozumieć także słuchaczy i wychowanków.

2) osób wchodzących na teren szkoły lub placówki lub na jej terenie przebywających, niebędących uczniami lub pracownikami tej szkoły lub placówki; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1a)**.

Prawo do kontroli zawartości bagaży i odzieży wierzchniej będzie przysługiwało zarówno dyrektorom szkół i placówek publicznych, jak również niepublicznych. Z prawa tego będzie mógł również skorzystać dyrektor publicznego lub niepublicznego przedszkola, a także – na podstawie art. 32 ust. 10 UPO – osoba kierująca publiczną lub niepubliczną inną formą wychowania przedszkolnego. Wprawdzie w dodawanym w art. 68 ust. 1a nie wymienia się dyrektora przedszkola, jednak z uwagi na art. 4 pkt 1 UPO określający, przez szkołę należy rozumieć także przedszkole, prawo to będzie mu przysługiwało. Kontrola będzie mogła być przeprowadzona z wykorzystaniem urządzeń wykrywających obecność metalu. Przewidziano, że kontrola będzie również mogła dotyczyć miejsc, w których uczniowie pozostawiają podręczniki i przybory szkolne lub bagaże i odzież wierzchnią. Projekt nie przyznaje jednak prawa do kontroli osobistej, wykluczona jest więc np. kontrola ciała lub innych części ubrania niż odzież wierzchnia. W przypadku powzięcia wątpliwości przez dyrektora lub osobę przez niego upoważnioną, czy osoba kontrolowana nie próbuje wnieść na teren szkoły lub placówki przedmiotów niebezpiecznych umieszczonych poza bagażem lub odzieżą wierzchnią, będzie on mógł np. powiadomić Policję.

2. Określenie zasady, że kontrolę przeprowadza się z poszanowaniem godności oraz innych dóbr osobistych osoby, której ta kontrola dotyczy; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1b)**

W sytuacji rozszerzenia uprawnień dyrektora szkoły lub placówki oświatowej jest niezbędne podjęcie środków zaradczych zapobiegających wykorzystaniu kontroli do napiętnowania lub stygmatyzowania kontrolowanej osoby. Z tego względu sformułowano zasadę, zgodnie z którą kontrola musi uwzględniać szacunek wobec godności osoby kontrolowanej oraz poszanowanie jej innych dóbr osobistych.

3. Określenie sposobu postępowania w przypadku ujawnienia w wyniku kontroli materiałów wybuchowych, wyrobów pirotechnicznych, materiałów pożarowo niebezpiecznych, napojów alkoholowych, środków odurzających, substancji psychotropowych, broni lub innych niebezpiecznych przedmiotów, których posiadanie zagraża bezpieczeństwu ucznia lub innych osób lub narusza zasady bezpieczeństwa obowiązujące w tej szkole lub placówce; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1c)**

Projekt przewiduje, że w sytuacji ujawnienia w wyniku kontroli przedmiotów niebezpiecznych dyrektor szkoły lub placówki lub inny upoważniony przez niego pracownik będzie miał obowiązek odebrania tych przedmiotów i złożenia w miejscu uniemożliwiającym ich użycie i zapewniającym ich nienaruszalność. Ponadto, w przypadku ujawnienia podczas kontroli u osób poniżej 18. roku życia wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych, dyrektor (lub osoba upoważniona) będzie odbierał również te przedmioty.

4. Określenie podmiotów, które dyrektor szkoły lub placówki informuje w przypadku odebrania przedmiotów zagrażających zdrowiu, życiu lub bezpieczeństwu uczniów i innych osób przebywających na terenie szkoły lub placówki; zmiany **w art. 68 (dodanie ust. 1d)**

W projekcie przewidziano, że w przypadku odebrania przedmiotów dyrektor szkoły lub placówki będzie powiadamiał Policję, a w przypadku ucznia niepełnoletniego – także rodziców i sąd rodzinny. Jednocześnie wskazano, że odebrane przedmioty dyrektor będzie przekazywał Policji. Przekazanie będzie dotyczyło wszystkich odebranych przedmiotów, także wyrobów tytoniowych lub papierosów elektronicznych odebranych osobom poniżej 18. roku życia. W sytuacji wniesienia lub próby wniesienia na teren szkoły lub placówki niebezpiecznych przedmiotów, w szczególności zagrażających zdrowiu, życiu lub bezpieczeństwu uczniów, jest niezbędne nie tylko odpowiednie zabezpieczenie tych przedmiotów, ale również zweryfikowanie przez właściwe podmioty, czy nie doszło do naruszenia innych przepisów, w których przewidziano odpowiedzialność karną. W przypadku uczniów małoletnich jest niezbędne natomiast dodatkowe sprawdzenie przez sąd rodzinny, czy władza rodzicielska jest odpowiednio wykonywana.

5. Określenie sposobu postępowania dyrektora szkoły lub placówki w przypadku braku wyrażenia przez ucznia lub osobę niebędącą uczniem lub pracownikiem wchodzącą na teren szkoły lub placówki lub na jej terenie przebywającą zgody na kontrolę; **zmiany w art. 68 (dodanie ust. 1e) ustawy**

W projekcie przewidziano również sytuację, w której osoba odmówi poddania się kontroli dokonywanej przez dyrektora szkoły lub placówki (lub upoważnionego przez dyrektora pracownika). W takim przypadku dyrektor będzie miał obowiązek powiadomienia Policji.

Ponadto określono **(dodawany w art. 68 ust. 1f)**, że osoba, której odebrano niebezpieczne lub niedozwolone przedmioty, albo która nie wyraziła zgody na kontrolę, będzie oczekiwała na przybycie Policji w miejscu wskazanym przez dyrektora szkoły

lub placówki. Nie przewidziano dalszych obligatoryjnych działań dla dyrektora szkoły lub placówki, ponieważ będą one uzależnione od efektów czynności podjętych przez Policję po przybyciu do szkoły lub placówki. Policja może bowiem zdecydować o zatrzymaniu osoby lub np. stwierdzić – po dokonaniu kontroli osobistej – że osoba nie posiada przy sobie przedmiotów, które mogłyby stanowić zagrożenie dla zdrowia lub życia uczniów i pracowników szkoły lub placówki.

W celu umożliwienia skorzystania z prawa kontroli zawartości bagaży i odzieży wierzchniej także przez dyrektorów niepublicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek rozdział 8 **uzupełniono o art. 173b**, który określa, że przepisy dotyczące tego prawa mają zastosowanie również do tych jednostek.

6. Rozszerzenie katalogu załączników składanych wraz z wnioskiem o udzielenie zezwolenia na założenie publicznej szkoły lub placówki o dodatkowe dokumenty **(zmiany w art. 88 ust. 5 UPO oraz akcie wykonawczym wydawanym na podstawie art. 88 ust. 6 UPO)**

W projekcie, z analogicznych powodów jak w przypadku niepublicznych szkół i placówek, przewidziano rozszerzenie katalogu załączników przekazywanych przy wniosku o udzielenie zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO, o wykaz osób przewidzianych do zatrudnienia, wraz z ich danymi personalnymi, takimi jak numer PESEL, informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, dotyczące osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora. Zmiana pozwoli organowi właściwemu do udzielenia zezwolenia, już na etapie rozpatrywania wniosku, skuteczniej zweryfikować osoby, które zostaną dopuszczone do pracy w szkole lub placówce lub do jej prowadzenia. Stosowne zmiany zostaną wprowadzone także w rozporządzeniu Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2017 r. w sprawie szczegółowych zasad i warunków udzielania i cofania zezwolenia na założenie przez osobę prawną lub osobę fizyczną szkoły lub placówki publicznej (Dz. U. z 2024 r. poz. 31). W rozporządzeniu tym zostanie także uzupełniony katalog przesłanek powodujących cofnięcie zezwolenia o niezrealizowanie zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich.

W przepisach przejściowych proponuje się, aby osoba fizyczna będąca organem prowadzącym publiczną szkołę lub placówkę, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, przekazała właściwemu organowi jednostki samorządu

terytorialnego informacje i oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, dotyczące tej osoby.

W przypadku nieprzekazania ww. informacji i oświadczeń w ww. terminie lub zamieszczenia danych osoby fizycznej, o której mowa wyżej, w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich, albo w przypadku gdy osoba ta została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX, art. 189a, rozdziale XXV i art. 207 ustawy – Kodeks karny lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii, z dniem 31 sierpnia 2027 r., publiczne przedszkole lub szkoła prowadzona na podstawie umowy, o której mowa w art. 9 ust. 1 lub art. 9a ust. 2 UPO, ulegnie przekazaniu właściwej jednostce samorządu terytorialnego, a w przypadku jednostki systemu oświaty działającej na podstawie zezwolenia – ulegnie ona likwidacji.

Ponadto przewidziano, że w sprawach związanych z udzieleniem zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO, wszczętych i niezakończonych przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, zastosowanie będą miały zmienione przepisy art. 88 ust. 5 UPO. W związku z tym zaproponowano, aby osoba prawna niebędąca jednostką samorządu terytorialnego lub osoba fizyczna, w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, przedłożyła właściwemu organowi, o którym mowa w art. 88 ust. 4 UPO:

1) wykaz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora, zawierający ich imię, nazwisko, nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia, numer PESEL oraz informację o posiadanych kwalifikacjach;
2) informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, dotyczące osoby fizycznej składającej wniosek o udzielenie zezwolenia oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora.

W przypadku nieprzedłożenia wymienionych dokumentów w ww. terminie wniosek o udzielenie zezwolenia pozostanie bez rozpoznania.

7. Doprecyzowanie przepisów dotyczących zawartości statutu publicznej szkoły lub publicznej placówki; **zmiany w art. 98 ust. 1 (dodanie pkt 27) oraz art. 112 ust. 1 (dodanie pkt 6)**

Projekt przewiduje, że statut szkoły lub placówki obligatoryjnie będzie określał zasady wstępu i przebywania na terenie szkoły uczniów oraz osób niebędących jej uczniami lub pracownikami. Z uwagi na zróżnicowanie organizacyjne szkół i placówek, a także możliwości finansowe organów prowadzących i potrzeby społeczności lokalnej

proponuje się, aby zasady wstępu i przebywania były obowiązkowo określone w każdej szkole i placówce, jednak przy pozostawieniu swobody dotyczącej przyjmowanych konkretnych rozwiązań przez konieczność uregulowania tych zasad na poziomie statutu.

8. Rozszerzenie zawartości statutu publicznego przedszkola o zasady wstępu i przebywania na terenie przedszkola osób niebędących pracownikami przedszkola; **zmiany w art. 102 ust. 1 (dodanie pkt 6a)**

Projekt zawiera uzupełnienie przepisu art. 102 ust. 1 UPO, regulującego zawartość statutu przedszkola, o obowiązek określenia w nim zasad wstępu i przebywania w przedszkolu osób niebędących pracownikami przedszkola. Pozwoli to dyrektorowi przedszkola w sposób kompleksowy ustalić zasady wstępu i przebywania na terenie przedszkola nie tylko dzieci, ale również osób niebędących pracownikami przedszkola. Działanie to wzmocni bezpieczeństwo na terenie przedszkoli.

W art. 6 projektu ustawy przewidziano również, że przedszkola, szkoły i placówki dostosują swoje statuty w zakresie określenia zasad wstępu i przebywania uczniów i osób niebędących ich uczniami lub pracownikami w terminie dwóch miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy.

W projekcie ustawy umożliwia się organom prowadzącym ewidencję szkół i placówek niepublicznych, już na etapie zgłoszenia do ewidencji, weryfikację osób dopuszczanych do działalności związanej z edukacją w szkołach lub placówkach niepublicznych. Ponadto proponuje się wprowadzenie rozwiązań umożliwiających zwiększenie skuteczności działań podejmowanych przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny w stosunku do niepublicznych jednostek systemu oświaty.

9. Rozszerzenie zakresu danych przekazywanych organowi ewidencyjnemu przez osobę fizyczną zamierzającą prowadzić szkołę lub placówkę niepubliczną o nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia i numer PESEL; w przypadku osoby prawnej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę niepubliczną doprecyzowanie obowiązków w zakresie przekazywanych danych o wskazanie adresu siedziby, co zagwarantuje możliwość prowadzenia skutecznej komunikacji między organami ewidencyjnymi, organami sprawującymi nadzór pedagogiczny i osobami prowadzącymi szkoły lub placówki niepubliczne; **zmiany w art. 168 ust. 4 pkt 1**

Obecnie art. 168 ust. 4 pkt 1 UPO wskazuje na konieczność oznaczenia osoby zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę, jej miejsca zamieszkania lub siedziby.

Projektowana zmiana zakłada w przypadku osoby fizycznej obowiązek podania także nazwiska rodowego, imienia ojca, imienia matki, daty urodzenia i numeru PESEL. Dodatkowe dane pozwolą organowi ewidencyjnemu na weryfikację danych takiej osoby w Rejestrze, o którym mowa w ustawie o ochronie małoletnich. W związku z projektowanym wprowadzeniem obowiązku składania informacji oraz oświadczeń (nowy pkt 5a w art. 168 ust. 4) dotyczących niekaralności dane te umożliwią skuteczną weryfikację.

Proponuje się ponadto, aby w przypadku osoby prawnej zgłoszenie do ewidencji zawierało adres siedziby tej osoby, co pozwoli m.in. skutecznie doręczać osobie prawnej pisma urzędowe.

Projekt wprowadza obowiązek dokonania przez organ ewidencyjny weryfikacji spełniania przez osoby mające prowadzić szkołę lub placówkę niepubliczną, a także przez dyrektora i pracowników pedagogicznych, którzy będą zatrudnieni w tej szkole lub placówce, wymogu niekaralności już na etapie dokonywania wpisu do ewidencji szkół i placówek niepublicznych.

10. Rozszerzenie zakresu przekazywanych organowi ewidencyjnemu danych dotyczących stanowiska dyrektora szkoły lub placówki oraz pracowników pedagogicznych w tej szkole lub placówce o nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia i numer PESEL; **zmiany w art. 168 ust. 4 pkt 5**

Obecnie art. 168 ust. 4 pkt 5 UPO wymaga podania danych dotyczących wyłącznie kwalifikacji przewidzianych do zatrudnienia pracowników pedagogicznych i dyrektora. Taki zakres danych nie daje możliwości weryfikacji tych osób w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym, o którym mowa w ustawie o ochronie małoletnich. Proponuje się więc poszerzenie zakresu podawanych danych tych osób o nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, datę urodzenia i numer PESEL. W związku z projektowanym wprowadzeniem obowiązku składania informacji oraz oświadczeń dotyczących niekaralności będzie możliwa skuteczna weryfikacja dyrektora i pracowników pedagogicznych planowanych do zatrudnienia.

W tym miejscu należy wyjaśnić, że wskazanie w zgłoszeniu do ewidencji dodatkowych danych (nazwisko rodowe, imię ojca, imię matki, data urodzenia i numer PESEL) umożliwi wdrożenie szerszych procedur bezpieczeństwa i ochrony małoletnich oraz zmniejszy ryzyko wystąpienia zagrożeń przestępczością na tle seksualnym w jednostkach systemu oświaty. Edukacja jako szczególna forma oddziaływania na rozwój i kształtowanie osobowości dzieci i młodzieży, wymaga zapewnienia im odpowiedniego poziomu ochrony. Osiągnięcie tego celu wymaga jednak wyposażenia organów ewidencyjnych w odpowiednie instrumenty prawne umożliwiające weryfikację osób zamierzających prowadzić działalność edukacyjną

już na etapie rozpatrywania zgłoszenia o wpis do ewidencji szkół i placówek oświatowych, co pozwoli na zapewnienie małoletnim odpowiedniej ochrony. Zgodnie z § 14 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 31 lipca 2017 r. w sprawie trybu i zakresu uzyskiwania i udostępniania informacji z Rejestru z dostępem ograniczonym oraz sposobu zakładania konta użytkownika (Dz. U. z 2024 r. poz. 1516) podmioty uprawnione, o których mowa w art. 12 pkt 4–7a ustawy o ochronie małoletnich, kierując zapytanie dotyczące osoby, której nadano numer PESEL, są obowiązane do wskazania numeru PESEL tej osoby oraz zadania lub postępowania, w związku z którym zachodzi konieczność uzyskania informacji z Rejestru. Przepis dopuszcza również możliwość podania dodatkowych danych identyfikacyjnych, takich jak pierwsze imię, nazwisko, nazwisko rodowe, imiona rodziców oraz data urodzenia. Natomiast w przypadku osoby, której nie nadano numeru PESEL, jest konieczne wskazanie wymienionych danych personalnych, a także określenie zadania lub postępowania uzasadniającego uzyskanie informacji z Rejestru. Powyższe regulacje określają zakres danych niezbędnych do prawidłowego sformułowania zapytania oraz wskazania celu, dla którego informacje z Rejestru są pozyskiwane. W związku z powyższym zachodzi konieczność rozszerzenia zakresu danych przekazywanych w zgłoszeniu do ewidencji, tak aby umożliwić prawidłową weryfikację osób, które zostaną dopuszczone do działalności edukacyjnej.

11. Rozszerzenie informacji składanych wraz ze zgłoszeniem do ewidencji szkół i placówek niepublicznych o dodatkowe dokumenty: informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, dotyczące osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora; zmiany **w art. 168 ust. 4 (dodanie pkt 5a)**

Projekt przewiduje obowiązek dołączenia do zgłoszenia do ewidencji informacji oraz oświadczeń, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich, w zakresie niekaralności dotyczącej osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę oraz przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracowników pedagogicznych i dyrektora. Pozwoli to organowi ewidencyjnemu już na etapie wpisu do ewidencji, a także po wpisie (przy zmianie tych danych) skuteczniej zweryfikować osoby, które zostaną dopuszczone do działalności związanej z edukacją.

12. Rozszerzenie zgłoszenia do ewidencji o wskazanie osoby upoważnionej do reprezentowania szkoły lub placówki w przypadku nieobecności dyrektora szkoły, w szczególności do uczestniczenia w czynnościach kontrolnych oraz zapewnienia

dostępu do pomieszczeń i dokumentacji szkoły lub placówki; **zmiany w art. 168 ust. 4 (dodanie pkt 8)**

Projekt wprowadza obowiązek wskazania osoby upoważnionej do reprezentowania szkoły lub placówki w przypadku nieobecności dyrektora, w szczególności do uczestniczenia w czynnościach kontrolnych oraz zapewnienia dostępu do pomieszczeń i dokumentacji szkoły lub placówki. Zmiana umożliwi realizację stałego nadzoru i wykonywanie niezbędnych czynności przez organy sprawujące nadzór pedagogiczny. W przypadku zmiany osoby upoważnionej zgłoszenie w tym zakresie będzie wymagało aktualizacji na podstawie art. 168 ust. 13 UPO, najpóźniej w terminie 14 dni od zaistnienia zmiany. Niedopełnienie tego obowiązku będzie przesłanką do wykreślenia szkoły z ewidencji – zgodnie z nowo dodawanym art. 169 ust. 1 pkt 8 UPO.

13. Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do odmowy wpisu **zmiany w art. 168 ust. 12 (dodanie pkt 3 i 4)**

Odmowa wpisu będzie następowała także w przypadku gdy:

1) zgłoszenie zawiera informacje o przewidzianych do zatrudnienia w szkole lub placówce pracownikach pedagogicznych lub dyrektorze, których dane są zamieszczone w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich, i mimo wezwania zgłoszenie nie zostało zmienione;
2) zawarte w zgłoszeniu dane osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę są zamieszczone w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich;

W projekcie przewidziano rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do odmowy wpisu o sytuacje, kiedy zgłoszenie do ewidencji zawiera informacje o osobie prowadzającej, planowanym do zatrudnienia pracowniku pedagogicznym lub dyrektorze, których dane są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym. Zmiana pozwoli skutecznie przeciwdziałać zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym oraz będzie środkiem ochrony wobec małoletnich już na etapie wpisu szkoły lub placówki niepublicznej do ewidencji. Zapewniono racjonalność rozwiązania, bowiem w sytuacji, gdy organ ewidencyjny stwierdzi, że dane planowanych do zatrudnienia w szkole lub placówce dyrektora lub pracowników pedagogicznych są w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie małoletnich, będzie wzywał osobę zamierzającą prowadzić szkołę lub placówkę do poprawienia zgłoszenia. W szczególności osoba fizyczna zamierzająca prowadzić szkołę nie ma bowiem przed zalegalizowaniem szkoły lub placówki dostępu do danych w ww. Rejestrze w innym zakresie niż dane dotyczące jej samej. Natomiast w sytuacji, gdy organ ewidencyjny stwierdzi, że dane osoby fizycznej zamierzającej prowadzić szkołę lub placówkę są w ww. Rejestrze, będzie odmawiał

wpisu bez wzywania do poprawienia zgłoszenia, bowiem taka osoba z mocy prawa nie może prowadzić żadnej działalności związanej z edukacją (małoletnich).

14. Zmiana brzmienia przesłanki obligującej organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji w przypadku niezrealizowania polecenia, o którym mowa w art. 180 ust. 3 UPO; **zmiany w art. 169 ust. 1 pkt 6**

Obecnie art. 169 ust. 1 pkt 6 UPO określa, że szkoła lub placówka jest wykreślana z ewidencji w przypadku niezrealizowania przez osobę prowadzącą szkołę lub placówkę polecenia, o którym mowa w art. 180 ust. 3 UPO. W związku z projektowaną zmianą brzmienia art. 180 ust. 3 UPO, która umożliwi wydanie polecenia nie tylko osobie prowadzącej szkołę lub placówkę, ale także dyrektorowi szkoły albo osobie upoważnionej, której dane znajdują się w zgłoszeniu do ewidencji, jest zasadne określenie, że wykreślenie z ewidencji następuje w przypadku niewykonania polecenia organu sprawującego nadzór pedagogiczny – niezależnie której z wymienionych w art. 180 ust. 3 UPO osób wydano takie polecenie.

15. Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji

Wykreślenie szkoły lub placówki z ewidencji będzie następowało także w przypadku:

1) niezrealizowania zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich;
2) niewykonania przez osobę prowadzącą szkołę lub placówkę obowiązku, o którym mowa w art. 168 ust. 13 UPO (tj. aktualizacji danych zawartych w zgłoszeniu do ewidencji), mimo wyznaczenia dodatkowego terminu przez organ ewidencyjny; **zmiany w art. 169 ust. 1 (dodanie pkt 7 i 8)**

Obecnie katalog przesłanek wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji jest zamknięty i obejmuje sześć przypadków. Przez dodanie dodatkowych przesłanek wykreślenia zostanie wzmocniona skuteczność nadzoru nad niepublicznymi szkołami i placówkami. W przypadku braku aktualizacji danych powstałych po wpisie do ewidencji, organ ewidencyjny będzie wyznaczał osobie prowadzącej szkołę lub placówkę dodatkowy termin na wypełnienie tego obowiązku. Ponadto organ ewidencyjny będzie dysponował dodatkowym środkiem ochrony małoletnich, jakim będzie obowiązek wykreślenia z ewidencji szkoły i placówki, która nie zrealizowała zaleceń wydawanych w toku kontroli prowadzonej na podstawie ustawy o ochronie małoletnich. Należy podkreślić, że wykreślenie szkoły lub placówki jest

równoznaczne z jej likwidacją i następuje zawsze w drodze decyzji, a zatem zachowana zostanie kontrola sądowa takiej czynności.

16. Rozszerzenie katalogu osób, którym organ sprawujący nadzór pedagogiczny może wydać polecenie w zakresie umożliwienia wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego, w szczególności przez zapewnienie obecności dyrektora albo innej upoważnionej osoby oraz dostępu do pomieszczeń i dokumentacji szkoły lub placówki. Ponadto przewidziano skrócenie terminu rozpoczęcia wykonywania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego z 7 do 3 dni roboczych od dnia otrzymania polecenia; **zmiana w art. 180 ust. 3**

Obecnie organ sprawujący nadzór pedagogiczny jedynie osobie prowadzącej niepubliczną szkołę lub placówkę może polecić niezwłoczne umożliwienie wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego w szkole lub placówce, w szczególności przez zapewnienie obecności dyrektora szkoły lub placówki albo innej osoby upoważnionej. Rozszerzenie art. 180 ust. 3 UPO o możliwość wydania takiego polecenia także dyrektorowi szkoły lub placówki albo osobie upoważnionej, wskazanej w zgłoszeniu do ewidencji, uniemożliwi uchylanie się szkół i placówek niepublicznych od poddania się czynnościom z zakresu nadzoru pedagogicznego. Tym samym zostanie zwiększona skuteczność nadzoru pedagogicznego i zostanie zapewnione większe bezpieczeństwo uczniów w szkołach i placówkach niepublicznych. Zasadne jest również skrócenie terminu umożliwienia wykonania czynności z zakresu nadzoru pedagogicznego. Ich wykonanie powinno rozpocząć się niepóźniej niż w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania polecenia od organu sprawującego nadzór pedagogiczny.

W projekcie ustawy przewidziano także (**art. 9)**, że osoba, która wpis do ewidencji uzyskała przed dniem wejścia w życie projektowanej pustawy, dokonuje obligatoryjnej aktualizacji zgłoszenia do ewidencji o dane określone w art. 168 ust. 4 pkt 1, pkt 2 lit. c, pkt 6 lit. c i pkt 8 UPO w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy. Nie będzie konieczności aktualizowania danych dotyczących już zatrudnionych pracowników pedagogicznych i dyrektora szkoły lub placówki, ponieważ sankcje karne za ewentualne nieprawidłowości w tym zakresie są już uregulowane w ustawie o ochronie małoletnich. Osoba fizyczna prowadząca szkołę lub placówkę będzie dodatkowo obowiązana przedłożyć informacje oraz oświadczenia, o których mowa w art. 21 ust. 3–7 ustawy o ochronie małoletnich. W przypadku niedokonania aktualizacji danych lub nieprzedłożenia informacji oraz oświadczenia w ww. terminie niepubliczna szkoła lub placówka zostanie wykreślona z ewidencji ze skutkiem na dzień 31 sierpnia 2027 r. Powyższa sankcja została przewidziana także w sytuacji, jeżeli dane osoby fizycznej dokonującej aktualizacji danych będą zamieszczone w Rejestrze, o którym mowa w art. 4 ustawy o ochronie

małoletnich, albo osoba ta została prawomocnie skazana za przestępstwo określone w rozdziale XIX, art. 189a, rozdziale XXV i art. 207 ustawy – Kodeks karny lub w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii. Określono, że takie wykreślenie szkoły lub placówki z ewidencji jest równoznaczne z jej likwidacją. Zaproponowane przepisy będą miały zastosowanie również do niepublicznych przedszkoli i niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego.

W projekcie uregulowano również sposób postępowania w sprawach wpisu do ewidencji, które zostały wszczęte i nie zostały zakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy **(art. 10)**. Sprawy takie będą prowadzone na podstawie zmienionych przepisów. W związku z powyższym przewidziano, że osoba składająca zgłoszenie do ewidencji uzupełni zgłoszenie o nowe, wymagane dane najpóźniej w terminie 3 miesięcy od dnia wejścia w życie projektowanej ustawy, pod rygorem pozostawienia sprawy bez rozpoznania.

Wskazano również, że sprawy dotyczące zmiany danych zawartych w zgłoszeniu do ewidencji niepublicznych szkół i placówek, które zostały wszczęte i nie zostały zakończone przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy, będą prowadzone na podstawie przepisów dotychczasowych **(art. 11)**. Pozwoli to zaktualizować zgłoszenie o dane, które odzwierciedlają stan faktyczny zaistniały przed dniem wejścia w życie projektowanej ustawy.

17. Dodanie przepisów określających system teleinformatyczny umożliwiający wspieranie funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych, koordynowanie nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami oraz badanie warunków i działań w zakresie wychowania i resocjalizacji sytuacji wychowanków; **dodanie art. 44f**

Proponowany art. 44f w UPO będzie określał system teleinformatyczny umożliwiający wspieranie funkcjonowania młodzieżowych ośrodków wychowawczych, koordynowanie nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami oraz badanie warunków w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych i działań podejmowanych w tych ośrodkach w zakresie wychowania i resocjalizacji nieletnich. System obejmie dane dotyczące poszczególnych młodzieżowych ośrodków wychowawczych uwzględniające m.in. liczbę miejsc w tym ośrodku, płeć wychowanków, typy szkół funkcjonujących w tym ośrodku, języki obce nowożytne, nazwy zawodów, w których kształcą szkoły funkcjonujące w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, a także dane dotyczące nieletnich, wobec których wydano postanowienie o zastosowaniu środka wychowawczego lub środka tymczasowego w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym i skierowanych

do tego ośrodka, dane dotyczące organów prowadzących młodzieżowe ośrodki wychowawcze oraz organów sprawujących nadzór pedagogiczny.
W systemie teleinformatycznym znajdą się także dane osób, które uzyskają dostęp do systemu teleinformatycznego, tj. dane dyrektora i pracowników młodzieżowych ośrodków wychowawczych, dane pracowników urzędów obsługujących organy prowadzące młodzieżowe ośrodki wychowawcze, będące jednostkami samorządu terytorialnego, a w przypadku organów prowadzących będących osobami prawnymi innymi niż jednostki samorządu terytorialnego i osobami fizycznymi – dane tych osób prawnych i osób fizycznych lub zatrudnionych przez nie osób wykonujących zadania zawodowe w zakresie celów określonych w art. 44f ust. 1 i 2 UPO, dane pracowników kuratoriów oświaty oraz dane członków komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego i osób zapewniających obsługę organizacyjną i biurową tej komisji.
Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania będzie mógł wyznaczyć do obsługi organizacyjno-technicznej funkcjonowania i rozwoju ww. systemu teleinformatycznego publiczną placówkę doskonalenia nauczycieli o zasięgu ogólnokrajowym, o której mowa w art. 8 ust. 5 pkt 1 lit. b UPO, tj. Ośrodek Rozwoju Edukacji.
W dodawanym art. 44f UPO określono także katalog osób, które będą mogły uzyskać dostęp do systemu teleinformatycznego oraz zakres tego dostępu. Dostęp będą mogły zatem uzyskać osoby, które wykonują zadania zawodowe w zakresie celów określonych w art. 44f ust. 1 i 2 UPO, tj. zadania zawodowe związane z funkcjonowaniem młodzieżowych ośrodków wychowawczych, kierowaniem nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych czy koordynowaniem nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami. Zgodnie z art. 44f ust. 11 UPO dostęp do systemu teleinformatycznego będzie przewidywał dla określonych grup użytkowników (dyrektorzy młodzieżowych ośrodków wychowawczych i wybrani pracownicy tych ośrodków, członkowie komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego i osoby zapewniające obsługę organizacyjną i biurową tej komisji) możliwość wprowadzania danych, modyfikacji tych danych lub ich usunięcie. Ponadto w projektowanej regulacji przewidziano, że dostęp do danych będzie można uzyskać tylko w niezbędnym zakresie, uzasadnionym wykonywanymi zadaniami zawodowymi w zakresie realizacji celów określonych przez art. 44f ust. 1 i 2 UPO. I tak np. dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego i wyznaczeni przez dyrektora pracownicy tego ośrodka uzyskają dostęp do danych nieletnich skierowanych lub przebywających wyłącznie w tym ośrodku, co jest niezbędne ze względu na organizację pracy ośrodka, a także skuteczne i dostosowane do potrzeb nieletnich prowadzenie procesu resocjalizacji i kształcenia, zapewnienie nieletnim bezpiecznych i higienicznych warunków kształcenia, wychowania, opieki i resocjalizacji; pracownicy urzędów obsługujących

organy prowadzące będące jednostkami samorządu terytorialnego lub zatrudnieni przez osoby prawne inne niż jednostki samorządy terytorialnego i osoby fizyczne, prowadzące ośrodek uzyskają dostęp do danych dotyczących młodzieżowych ośrodków wychowawczych prowadzonych przez ten organ lub osobę i wybranych danych nieletnich skierowanych lub przyjętych do tych ośrodków, co jest niezbędne do efektywnego zarządzania bazą miejsc dostępnych w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych, kształtowania oferty edukacyjnej odpowiadającej na potrzeby społeczne w zakresie resocjalizacji nieletnich czy też podnoszenia jakości kształcenia, wychowania i opieki w prowadzonych przez ten organ młodzieżowych ośrodkach wychowawczych oraz zapewniania bezpiecznych i higienicznych warunków tego kształcenia, wychowania i opieki w tych ośrodkach.

Ponadto należy podkreślić, że zgodnie z dodawanym art. 44f ust. 7–10 UPO uzyskiwanie dostępu do systemu teleinformatycznego będzie możliwe za pośrednictwem indywidualnie nadanego loginu i hasła, zaś nadanie loginu i hasła będzie odbywało się na wniosek składany do ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania przez zainteresowaną osobę. Ponadto w przypadku pracowników młodzieżowych ośrodków wychowawczych, pracowników urzędów obsługujących organy prowadzące te ośrodki, osób zatrudnionych przez osoby prawne lub osoby fizyczne prowadzące te ośrodki i pracowników kuratoriów oświaty wnioski będą składane za zgodą odpowiednio dyrektora młodzieżowego ośrodka wychowawczego, starosty (marszałka województwa), osoby prawnej lub osoby fizycznej prowadzącej młodzieżowe ośrodki wychowawcze albo kuratora oświaty, a w przypadku osób zapewniających obsługę organizacyjną i biurową komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego – za zgodą przewodniczącego tej komisji. Po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku o nadanie dostępu do systemu teleinformatycznego w systemie będzie tworzone indywidualne konto użytkownika, a na adres poczty elektronicznej wskazany we wniosku (adres poczty służbowej lub poczty spełniającej wymogi bezpieczeństwa cyfrowego) zostanie przesłany identyfikator (login) i hasło, które umożliwią rozpoczęcie korzystania z systemu teleinformatycznego. W tym miejscu warto wspomnieć, że kwestię udostępniania identyfikatorów (loginów) i haseł dostępu do systemów teleinformatycznych regulują już istniejące przepisy oraz dobre praktyki w zakresie bezpieczeństwa informacji, przede wszystkim w kontekście danych osobowych i systemów informatycznych realizujących zadania publiczne. Art. 32 RODO nakłada na administratorów danych obowiązek wdrożenia odpowiednich środków technicznych i organizacyjnych zapewniających bezpieczeństwo przetwarzania danych, w tym m.in. kontrolę dostępu do systemów, które mogą obejmować mechanizmy autoryzacji, takie jak identyfikatory i hasła. Ustawa z dnia 5 lipca 2018 r. o krajowym systemie cyberbezpieczeństwa (Dz. U. z 2026 r. poz. 20, z późn. zm.) oraz przepisy wykonawcze (np. dotyczące ochrony systemów

teleinformatycznych w sektorze publicznym) określają zasady zabezpieczania systemów teleinformatycznych, w tym kwestie nadawania i zarządzania dostępem. Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2026 r. poz. 1241) przewiduje obowiązki dotyczące bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych oraz zarządzania dostępem do nich. Funkcjonują również regulacje wewnętrzne i dobre praktyki. Zwykle szczegółowe zasady nadawania, przechowywania i ochrony identyfikatorów i haseł są określane w politykach bezpieczeństwa informacji lub regulaminach dostępu do systemów opracowywanych przez administratora systemu (np. ministerstwo lub inny organ). Zalecane są mechanizmy, takie jak: wymuszanie silnych haseł, regularna zmiana haseł, indywidualne konta dostępu przypisane do konkretnej osoby, dwuskładnikowa autoryzacja (2FA), logowanie i monitorowanie dostępu.

Z kwestią nadania dostępu do systemu teleinformatycznego wiążą się kwestie odmowy dostępu i cofnięcia dostępu do systemu. Minister właściwy do spraw oświaty i wychowania na etapie rozpatrywania wniosku będzie mógł odmówić udzielenia dostępu do systemu, jeżeli nie zostaną spełnione przesłanki zawarte w ustawie, tzn. wniosek nie będzie zawierał elementów określonych w art. 44f ust. 7 i 8 UPO (lub mimo wezwania do uzupełnienia braków określonego w art. 44f ust. 9 UPO wniosek nie zostanie uzupełniony) lub minister właściwy do spraw oświaty i wychowania stwierdzi, że nie zostały spełnione ustawowe przesłanki do nadania dostępu do systemu, np. wniosek został złożony przez niewłaściwą osobę (np. osobę fizyczną prowadzącą placówkę niebędącą młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym, pracownika zatrudnionego na stanowisku niezwiązanym z wykonywaniem zadań zawodowych w zakresie kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych czy wspierania funkcjonowania tych ośrodków) albo pracownika danej jednostki z pominięciem pracodawcy, cel korzystania z systemu teleinformatycznego wskazany we wniosku nie mieści się w celach określonych w art. 44f ust. 1 i 2 UPO, podany adres poczty elektronicznej wzbudza wątpliwości co do zapewnienia bezpieczeństwa cyfrowego podczas korzystania z systemu teleinformatycznego.

Z kolei cofnięcie dostępu do systemu teleinformatycznego będzie związane z zakończeniem wykonywania zadań zawodowych związanych z realizacją celów określonych w art. 44f ust. 1 i 2 UPO. Zakończenie wykonywania tych zadań może być spowodowane np. rozwiązaniem stosunku pracy, zmianą zakresu obowiązków pracowniczych albo – w przypadku członka komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego – odwołaniem członka tej komisji. Kwestie dotyczące cofnięcia dostępu do systemu teleinformatycznego zostały uregulowane w art. 44f ust. 15 i 16 UPO. Konto użytkownika, któremu cofnięto dostęp do systemu teleinformatycznego, zostanie dezaktywowane z dniem

określonym w art. 44f ust. 15 UPO, co oznacza, że użytkownik nie będzie mógł zalogować się na konto oraz dokonywać na nim żadnych działań.
Młodzieżowe ośrodki wychowawcze są placówkami o szczególnym charakterze, są bowiem przeznaczone dla nieletnich, wobec których sąd orzekł o zastosowaniu środka wychowawczego w postaci umieszczenia w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Jest to grupa młodzieży wymagająca odpowiedniej opieki i wsparcia – proces kształcenia, wychowania i opieki tej grupy młodzieży wymaga uwzględnienia często trudnej sytuacji rodzinnej nieletnich, zaniedbań wychowawczych i zdrowotnych, opóźnień edukacyjnych na skutek nierealizowania obowiązku szkolnego, uzależnień lub innych problemów wynikających z demoralizacji nieletnich. Resocjalizacja nieletnich jest jednocześnie procesem o dużym znaczeniu społecznym. Daje bowiem nieletnim szansę na normalne dorosłe życie. Dzięki działaniom wychowawczym, pomocy psychologiczno-pedagogicznej i terapiom oraz możliwości uzupełnienia poszczególnych etapów edukacyjnych, które oferują młodzieżowe ośrodki wychowawcze, nieletni mogą zdobyć odpowiednie wykształcenie (a nawet zawód), zmierzyć się ze swoimi problemami czy trudnościami (psychologicznymi, uzależnień, w przypadku dziewcząt – ciąża i opieka nad dzieckiem, itp.) i wypracować metody radzenia sobie z nimi, umożliwiające funkcjonowanie w społeczeństwie. Jednak, aby to było możliwe, konieczne jest, aby organy i instytucje zaangażowane w proces resocjalizacji nieletnich posiadały informacje o nieletnich i ich rodzicach, niezbędne do prowadzenia procesu resocjalizacji w sposób efektywny – nie tylko w odniesieniu do danego nieletniego, ale także w odniesieniu do oferty i bazy edukacyjnej i wychowawczej wszystkich młodzieżowych ośrodków wychowawczych (np. zebrane informacje pozwolą odpowiedzieć na potrzeby w zakresie dostępności do terapii uzależnień czy domów dla matki i dziecka albo zwiększyć bezpieczeństwo nieletnich przebywających w młodzieżowych ośrodkach wychowawczych). Stworzenie systemu teleinformatycznego wspierającego funkcjonowanie młodzieżowych ośrodków wychowawczych, efektywne wykorzystanie bazy tych ośrodków oraz koordynowanie nadzoru pedagogicznego nad tymi ośrodkami jest zatem bardzo istotne i ważne dla interesu publicznego. W przepisie art. 44f ust. 17 pkt 2 i 3 UPO określono dane, które uznano za niezbędne do realizacji ww. celów. I tak dane nieletniego, które będą przetwarzane w systemie, to podstawowe dane identyfikacyjne, tj. imię (imiona) i nazwisko, numer PESEL, data i miejsce urodzenia, płeć, adres miejsca zameldowania, adres miejsca zamieszkania, dane dotyczące orzeczenia o umieszczeniu nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, dane dotyczące kształcenia nieletniego, w tym posiadanego orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego, informacje o zainteresowaniach i uzdolnieniach nieletniego, informacje o stanie zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, w zakresie chorób przewlekłych lub wymagających specjalistycznego

leczenia i o występujących uzależnieniach, a także dodatkowe informacje w zakresie sytuacji wychowawczej i edukacyjnej nieletniego oraz czynników występujących w środowisku nieletniego oddziałujących na jego rozwój.
W tym miejscu należy wyjaśnić, że wskazanie wśród danych identyfikacyjnych płci (mimo pozyskiwania numeru PESEL) jest istotne w kierowaniu nieletnich do ośrodka odpowiedniego ze względu na płeć – funkcjonalność systemu została bowiem tak zaprojektowana, że system będzie sortował odpowiednio ośrodki dla dziewcząt lub dla chłopców, posiadające wolne miejsca, w zależności od tego, jaka płeć zostanie zaznaczona (w systemie informacja o płci nie będzie odczytywana z numeru PESEL, z tego względu, że nie każdy nieletni posiada numer PESEL). Ponadto dane w zakresie płci czy daty i miejsca urodzenia są też istotne z perspektywy danych (badań) statystycznych, o które mogą zwracać się podmioty zewnętrzne, np. Rzecznik Praw Obywatelskich. Ponieważ nie zawsze we wniosku o wystawienie skierowania jest podawany numer PESEL, istotne jest przetwarzanie daty urodzenia nieletniego. Umożliwi to zidentyfikowanie wychowanka w przypadku braku numeru PESEL lub podania błędnego numeru PESEL. Ponadto umożliwi działanie funkcjonalności systemu określającej datę przewidywanego opuszczenia ośrodka przez wychowanka, a to z kolei usprawni planowanie organizacji pracy ośrodka (np. w zakresie dostępności miejsc czy zmian kadrowych). Z kolei informacje o stanie zdrowia fizycznego i psychicznego, w zakresie chorób przewlekłych lub wymagających specjalistycznego leczenia, oraz o ewentualnych uzależnieniach nieletniego są niezbędne do prawidłowego dopasowania młodzieżowego ośrodka wychowawczego do indywidualnych potrzeb nieletniego. Taki system umożliwi skuteczne i szybkie kierowanie do placówek, które dysponują odpowiednimi zasobami, specjalistami i programami terapeutycznymi, co będzie sprzyjać skutecznej resocjalizacji i rehabilitacji. Właściwy dobór ośrodka zminimalizuje ryzyko pogorszenia stanu zdrowia nieletniego i zwiększy szanse na pozytywne efekty oddziaływań wychowawczych. Przetwarzanie tych danych jest więc uzasadnione koniecznością zapewnienia odpowiedniej opieki i wsparcia dostosowanego do potrzeb nieletnich. Kolejnym aspektem wzmacnianym dzięki systemowi będzie ochrona zdrowia i życia nieletnich. Dane dotyczące zdrowia, w tym zdrowia psychicznego, i uzależnień pozwalają na wczesną identyfikację ryzyk zdrowotnych i zagrożeń. Umożliwiają wdrożenie odpowiednich procedur bezpieczeństwa i leczenia, co jest kluczowe dla ochrony zdrowia i życia młodych osób, które często znajdują się w trudnej sytuacji życiowej. Należy przy tym zaznaczyć, że w systemie teleinformatycznym będą przetwarzane informacje o stanie zdrowia, o których mowa w art. 44f ust. 17 pkt 2 lit. k UPO, w określonym, wskazanym w ustawie zakresie, a także że informacje te będą przetwarzane w przypadku kierowania nieletniego do młodzieżowego ośrodka wychowawczego lub przenoszenia nieletniego do innego ośrodka. Nie będzie zatem obowiązku

wprowadzania do systemu teleinformatycznego każdej informacji o stanie zdrowia podczas pobytu w ośrodku, np. przebytym przeziębieniu.
Dane dotyczące zainteresowań i uzdolnień nieletniego pozwolą na stworzenie warunków do budowania przez nieletniego poczucia własnej wartości, zaangażowania nieletniego w proces resocjalizacji, a także doboru ośrodka pod kątem odpowiedniej oferty edukacyjnej rozwijającej zainteresowania i uzdolnienia nieletniego, co niewątpliwie przełoży się na efektywność procesu resocjalizacji.
Dodatkowe informacje zawarte w wywiadzie środowiskowym, opinii opiniodawczego zespołu sądowych specjalistów czy w innych opiniach (art. 44f ust. 17 pkt 2 lit. l UPO) są z kolei istotne dla oceny sytuacji rodzinnej nieletniego, sytuacji wychowawczej oraz ustalenia zasobów środowiska nieletniego oddziałujących na jego rozwój. Posiadając ww. informacje, członkowie komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego skierują nieletniego do odpowiedniego młodzieżowego ośrodka wychowawczego (np. nieletnia, która doświadczyła traumy z powodu przemocy seksualnej, nie zostanie skierowana do ośrodka koedukacyjnego, nieletni, w którego rodzinie występował problem alkoholowy lub przemoc, zostanie skierowany do ośrodka, który oferuje działania terapeutyczne i pomocowe dla współuzależnionych lub ofiar przemocy domowej), a dyrektor ośrodka, do którego zostanie skierowany nieletni, będzie mógł organizować proces edukacyjny, wychowawczy lub terapeutyczny wychowanków ośrodka w sposób efektywny i dostosowany do potrzeb nieletnich, a także zapewniający bezpieczne warunki kształcenia, wychowania i opieki w ośrodku.
Podsumowując, dzięki systemowi teleinformatycznemu zostanie wzmocniona efektywność systemu resocjalizacji i wsparcia. Dostęp do kompleksowych danych pozwoli na prowadzenie działań o charakterze interdyscyplinarnym, łączących aspekty medyczne, psychologiczne i wychowawcze. Dzięki temu pojawi się możliwość, aby realizować programy wsparcia i resocjalizacji lepiej dostosowane do konkretnego przypadku, co zwiększa skuteczność interwencji i zmniejsza ryzyko recydywy. Powstanie omawianego systemu teleinformatycznego leży w interesie publicznym. Państwo ma obowiązek zapewnić ochronę i pomoc osobom nieletnim, szczególnie tym w trudnej sytuacji, zagrożonym wykluczeniem społecznym lub z problemami zdrowotnymi. System teleinformatyczny będzie narzędziem realizacji tego obowiązku i posłuży dobru wspólnemu oraz ochronie praw dziecka. Lepsze zarządzanie informacją pozwoli na bardziej racjonalne i efektywne wykorzystanie środków publicznych przeznaczonych na system opieki i resocjalizacji. Wprowadzenie systemu teleinformatycznego wspierającego funkcjonowanie młodzieżowych ośrodków wychowawczych zapewnia zgodność z wymogami nowoczesnej administracji. W dobie cyfryzacji i automatyzacji procesów administracyjnych stworzenie takiego systemu wpisuje się w standardy nowoczesnego, efektywnego zarządzania danymi i świadczenia usług publicznych.

System ten umożliwi szybszy przepływ informacji, ograniczy biurokrację oraz ryzyko błędów wynikających z ręcznego przetwarzania danych.
Natomiast przetwarzanie danych rodziców nieletniego (opiekunów prawnych lub podmiotu sprawującego pieczę zastępczą), o których mowa w art. 44f ust. 17 pkt 3 UPO, jest niezbędne do prawidłowego funkcjonowania młodzieżowego ośrodka wychowawczego, zapewnienia bezpieczeństwa wychowanków oraz realizacji obowiązków prawnych i opiekuńczych. Wszystko to odbywa się z zachowaniem zasad ochrony danych i zgodnie z obowiązującymi przepisami. Należy podkreślić, że dostęp do danych rodziców nieletniego (opiekunów prawnych lub podmiotu sprawującego pieczę zastępczą) będą mieli, zgodnie z art. 44f ust. 5 pkt 1 i ust. 6 UPO, dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego i pracownicy tego ośrodka, którzy uzyskali dostęp do systemu, oraz komisja do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego, czyli wyłącznie osoby, które w związku z wykonywanymi przez siebie zadaniami potrzebują informacji i ewentualnie kontaktu z rodzicami nieletniego skierowanego lub przebywającego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym. Dane kontaktowe rodziców nieletniego (adres zamieszkania, telefon) umożliwiają szybki i skuteczny kontakt z rodzicami w sytuacjach codziennych, awaryjnych lub nagłych. Komunikacja jest niezbędna do przekazywania informacji o stanie zdrowia, zachowaniu lub ważnych wydarzeniach dotyczących wychowanka. Młodzieżowy ośrodek wychowawczy ma również obowiązek współpracować z rodzicami (opiekunami prawnymi lub podmiotem sprawującym pieczę zastępczą) zgodnie z przepisami prawa oświatowego i opiekuńczego. Informacje o tym, czy rodzice żyją i czy mają władzę rodzicielską, są kluczowe do ustalenia, kto ma prawo podejmować decyzje dotyczące wychowanka. Zapewnia to przestrzeganie praw rodzicielskich i ochronę interesów wychowanka. W sytuacjach kryzysowych (np. nagła choroba, zdarzenie losowe) konieczne jest szybkie powiadomienie osób odpowiedzialnych za dziecko. Znajomość statusu rodziców (czy żyją i czy mają władzę rodzicielską) pozwala na odpowiednie reagowanie i współpracę z właściwymi osobami. Wiedza o sytuacji rodzinnej wychowanka pomaga w indywidualnym podejściu do planowania wsparcia, terapii i pomocy rodzinie. Umożliwia koordynację działań między młodzieżowym ośrodkiem wychowawczym a innymi instytucjami (np. sądy rodzinne, opieka społeczna).
System teleinformatyczny, o którym mowa w art. 44f UPO, będzie również mógł być wykorzystywany w pracy komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego, zapewniając poprawę szybkości i efektywności procesu kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków wychowawczych. Rozwiązanie takie znajduje oparcie w art. 177 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, który stanowi, że w celu zapewnienia sprawności postępowania w zakresie kierowania nieletnich do młodzieżowych ośrodków

wychowawczych oraz przenoszenia i zwalniania nieletnich z tych ośrodków, ośrodki oraz organy prowadzące ośrodki współpracują z komisją do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego w zakresie wymiany informacji przy wykorzystaniu systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 3 pkt 3 ustawy z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne, przy czym w ww. ustawie brak jest szczegółowych regulacji w zakresie jakiegokolwiek konkretnego systemu teleinformatycznego. Przepis art. 177 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich należy zatem traktować jako wskazanie możliwości korzystania z dowolnego systemu teleinformatycznego, o ile będzie spełniał wymogi określone w ustawie z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz wpisywał się w cel określony w przepisie art. 177 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. System teleinformatyczny, o którym mowa w art. 44f UPO, warunki te spełnia.

W projekcie określono także źródło pozyskania poszczególnych danych oraz zakres danych, do których poszczególne grupy użytkowników systemu mają dostęp w ramach dostępu do systemu teleinformatycznego, ponadto zapewniono dla niektórych grup możliwość wprowadzania tych danych, ich modyfikacji i usuwania. Co do zasady można wyróżnić trzy kategorie danych wprowadzanych do systemu: dane dotyczące nieletniego i jego rodziców, dane dotyczące osób, które uzyskały dostęp do systemu, dane niebędące danymi osobowymi. Dane dotyczące nieletniego i jego rodziców są pozyskiwane z orzeczenia o umieszczeniu nieletniego w młodzieżowym ośrodku wychowawczym, wniosku sędziego o skierowanie nieletniego do młodzieżowego ośrodka wychowawczego oraz dokumentacji dołączonej do wniosku. Dokumenty te komisja do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego, zgodnie z ustawą z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich oraz aktów wykonawczych do niej, w szczególności na podstawie § 7 ust. 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 27 grudnia 2022 r. w sprawie komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego oraz trybu kierowania, przenoszenia i zwalniania nieletnich z młodzieżowych ośrodków wychowawczych (Dz. U. z 2023 r. poz. 139), otrzymuje od sądu, który wydał orzeczenie. Następnie, po wystawieniu skierowania, komisja przekazuje ww. dokumentację do młodzieżowego ośrodka wychowawczego. Ponadto komisja otrzymuje także wnioski o przeniesienie nieletniego do innego młodzieżowego ośrodka wychowawczego, o którym mowa w art. 181 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich, zaś dokumentację przebiegu nauczania, wychowania i opieki nieletniego przebywającego w ośrodku posiada dyrektor młodzieżowego ośrodka wychowawczego. Natomiast w przypadku danych osób, które uzyskały dostęp do

systemu teleinformatycznego, należy wskazać, że będą to wyłącznie dane pozyskane z wniosków o udzielenie dostępu do tego systemu, wprowadzone do systemu po pozytywnym rozpatrzeniu wniosków o udzielenie dostępu zgodnie z art. 44f ust. 7–9 UPO, przez ministra właściwego do spraw oświaty i wychowania. W projekcie przewidziano także rozwiązania w zakresie terminów wprowadzania poszczególnych kategorii danych do systemu teleinformatycznego. Jako zasadę przyjęto, że dane są wprowadzane do systemu teleinformatycznego, modyfikowane i usuwane z tego systemu w terminie 14 dni od dnia zaistnienia stanu faktycznego stanowiącego podstawę wprowadzenia, zmiany lub usunięcia tych danych. Jedynie w przypadku danych, o których mowa w art. 44f ust. 17 pkt 2 i 3 UPO (dane dotyczące nieletniego i jego rodziców), wskazano, że jeżeli dane te są wprowadzane do systemu przez członków komisji do spraw kierowania nieletnich do młodzieżowego ośrodka wychowawczego i osoby zapewniające obsługę organizacyjną i biurową tej komisji, to powinny zostać wprowadzone do systemu niepóźniej niż do dnia wydania skierowania dla nieletniego do odpowiedniego młodzieżowego ośrodka wychowawczego. Rozwiązania takie zapewnią aktualność danych zgromadzonych w systemie, co będzie miało pozytywny wpływ na realizację celów systemu teleinformatycznego.

Ponadto w projekcie określono długość okresów przechowywania danych w systemie teleinformatycznym. I tak, zgodnie z art. 44f ust. 19 UPO, dane nieletnich i ich rodziców są przechowywane w systemie teleinformatycznym niedłużej niż do dnia 30 września roku następującego po ostatnim dniu roku szkolnego, w którym nieletni ukończył 18. rok życia, a w przypadku, o którym mowa w art. 184 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich – do dnia ukończenia szkoły przez nieletniego. Przyjęte rozwiązanie wynika z konieczności uwzględnienia możliwości ukończenia danej klasy lub szkoły w młodzieżowym ośrodku wychowawczym przez nieletniego mimo osiągnięcia 18. roku życia, a także z konieczności zapewnienia czasu niezbędnego do przeprowadzenia procedury usunięcia lub anonimizacji danych w tym systemie oraz procedury wynikającej z art. 184 ustawy z dnia 9 czerwca 2022 r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich. Natomiast dane osób, które uzyskały dostęp do systemu teleinformatycznego w związku z wykonywaniem swoich zadań zawodowych są przechowywane w systemie teleinformatycznym co do zasady przez okres niezbędny do realizacji przez te osoby działań, o których mowa w ust. 1 i 2, tj. do dnia cofnięcia dostępu do systemu. Jedynie dane dotyczące imienia i nazwiska będą przechowywane w systemie teleinformatycznym przez okres niezbędny do realizacji w systemie działań, o których mowa w ust. 1 i 2, gdyż jest to podyktowane względami technicznymi i wynika z konieczności zachowania możliwości weryfikacji wprowadzonych danych (odtworzenie operacji na danych), np. w celu wykrycia błędu.

W systemie teleinformatycznym będą również przechowywane dane niebędące danymi osobowymi, tj. dane młodzieżowych ośrodków wychowawczych, dane sądów rejonowych prowadzących postępowanie w sprawach nieletnich i dane teleadresowe kuratoriów oświaty. Dane te będą przechowywane przez czas funkcjonowania systemu teleinformatycznego.
Ministerstwo Edukacji Narodowej wykonało ocenę skutków dla ochrony danych systemu teleinformatycznego tworzonego na potrzeby wspierania funkcjonowania publicznych i niepublicznych młodzieżowych ośrodków wychowawczych.

18. Zmiany o charakterze porządkującym i precyzującym, polegające na poprawieniu czytelności przepisów dotyczących:

1) zakresu wyłączeń stosowania przepisów art. 63 ust. 1–22, art. 64 i art. 65 UPO, w odniesieniu do obsadzania stanowiska dyrektora, wicedyrektora oraz innego stanowiska kierowniczego w szkołach i placówkach prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości lub podporządkowane mu organy;
2) tworzenia stanowisk wicedyrektorów w przedszkolach;
3) działalności niepublicznych branżowych centrów umiejętności;
4) ewidencjonowania przedszkoli niepublicznych.

Obecnie norma prawna dotycząca wyłączeń stosowania przepisów art. 63 UPO w odniesieniu do wyboru dyrektorów szkół lub placówek prowadzonych przez Ministra Obrony Narodowej oraz Ministra Sprawiedliwości jest nieczytelna i rodzi ryzyko błędnej interpretacji. Niezbędne jest więc poprawienie jej czytelności. Proponowana zmiana ma na celu wyłączenie przepisów dotyczących wyłaniania kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki podległej Ministrowi Sprawiedliwości w drodze konkursu oraz wyłączenie stosowania przepisów proceduralnych dotyczących konkursu. Proponowana treść przepisu rozdziela zakres wyłączeń dla szkół prowadzonych przez resort obrony oraz resort sprawiedliwości. Podział na dwa odrębne zdania znacząco poprawia czytelność normy i eliminuje ryzyko błędnej interpretacji zakresu stosowania art. 64 i art. 65 UPO. Rozszerzenie wyłączenia o art. 64 UPO w przypadku szkół podległych Ministrowi Obrony Narodowej zapewnia niezbędną stabilność dowodzenia w placówkach mundurowych przez większą autonomię w powierzaniu stanowisk kierowniczych. Wyłączenie stosowania art. 65 UPO, odnoszącego się do powierzenia innych stanowisk kierowniczych, w odniesieniu do szkół prowadzonych przez Ministra Sprawiedliwości wpisuje się w linię orzeczniczą podkreślającą specyfikę nadzoru nad placówkami resocjalizacyjnymi.
Jednocześnie projekt ustawy przewiduje korektę odesłania w art. 101 ust. 3 UPO. Obecnie przepis ten umożliwia dyrektorowi przedszkola, za zgodą organu prowadzącego, utworzenie stanowiska wicedyrektora w innych przypadkach niż

określone w art. 101 ust. 1 UPO. Jednak art. 101 ust. 1 stanowi jedynie, że podstawową jednostką organizacyjną przedszkola jest oddział. Przypadki, w których można utworzyć stanowisko wicedyrektora przedszkola, są uregulowane natomiast w art. 101 ust. 2 UPO. Niezbędna jest więc korekta w art. 101 ust. 3 UPO przez wskazanie prawidłowego odesłania do ust. 2.

Projekt ustawy zawiera również zmiany dotyczące konieczności określenia przez niepubliczne branżowe centrum umiejętności nazwy dziedziny zawodowej, w której to branżowe centrum umiejętności prowadzi działalność – zgodnie z definicją branżowego centrum umiejętności ujętą w art. 4 pkt 30a UPO. Informacja o dziedzinie zawodowej musi być ujęta zarówno w zgłoszeniu do ewidencji, o którym mowa w art. 168 ust. 4 UPO, jak i w zaświadczeniu o wpisie do ewidencji, o którym mowa w art. 168 ust. 11 UPO, oraz w statucie tej placówki. Zgodnie z definicją branżowego centrum umiejętności ujętej w art. 4 pkt 30a UPO, branżowe centrum umiejętności jest placówką kształcenia, szkolenia i egzaminowania o zasięgu ogólnokrajowym, ukierunkowaną branżowo w zakresie jednej z dziedzin zawodowych określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 46c ust. 1 UPO. Zatem jest zasadne wskazanie nazwy dziedziny zawodowej, w której niepubliczne branżowe centrum umiejętności prowadzi działalność, jako jednej z kluczowych informacji identyfikujących zakres działalności danego niepublicznego branżowego centrum umiejętności.

W projekcie doprecyzowano również przepisy dotyczące wpisu do ewidencji niepublicznego przedszkola. Przewidziano w art. 168 ust. 4 pkt 6 UPO przedłożenie przez osobę zamierzającą prowadzić niepubliczne przedszkole zobowiązania do przestrzegania wymagań określonych w art. 13 ust. 6 UPO, a także – w art. 168 ust. 6a UPO – pozytywnej opinii kuratora oświaty w tym zakresie. Proponowana zmiana spowoduje objęcie niepublicznych przedszkoli możliwością wykreślenia ich wpisu do ewidencji w przypadku (analogicznie do szkół niepublicznych) niewypełnienia zobowiązania, o którym mowa w art. 168 ust. 4 pkt 6 UPO. Na mocy art. 181 UPO projektowane rozwiązanie będzie miało także zastosowanie do niepublicznych innych form wychowania przedszkolnego. W konsekwencji przewidziano również doprecyzowanie art. 176 ust. 2 UPO w zakresie obligatoryjnej kontroli kuratora oświaty, wykonywanej w ciągu 6 miesięcy od uzyskania wpisu, także w przypadku niepublicznego przedszkola i niepublicznej innej formy wychowania przedszkolnego. Kurator oświaty będzie sprawdzał, czy niepubliczne przedszkole lub niepubliczna inna forma wychowania przedszkolnego po rozpoczęciu działalności spełnia warunki określone w art. 13 ust. 6 UPO.

II. Zmiany w ustawie – Karta Nauczyciela

Zmiana art. 63 ustawy – Karta Nauczyciela zawiera propozycje wzmocnienia ochrony nauczycieli, w przypadku gdy ustalone dla nauczyciela uprawnienia zostaną naruszone:

1. Rozszerzenie przysługującej nauczycielom ochrony przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych przez wskazanie, że z ochrony prawnej przewidzianej dla funkcjonariuszy publicznych podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych nauczyciel korzysta również wtedy, jeżeli bezprawny zamach na jego osobę został podjęty z powodu wykonywanego przez niego zawodu; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 1a)**

2. Wskazanie wprost w ustawie – Karta Nauczyciela obowiązków dyrektorów szkół i organów prowadzących szkoły w przypadku popełnienia wobec nauczyciela przestępstwa, o którym mowa w art. 222, art. 223, art. 224 § 2 lub art. 226 ustawy – Kodeks karny; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 3)**

3. Nałożenie na organ prowadzący szkołę obowiązku zapewnienia nauczycielowi pokrzywdzonemu przestępstwem, o którym mowa w art. 222, art. 223 lub art. 226 ustawy – Kodeks karny, podczas lub w związku z pełnieniem obowiązków służbowych lub z powodu wykonywanego przez niego zawodu, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy prawnej w postępowaniu karnym, w którym nauczyciel uczestniczy w charakterze pokrzywdzonego lub oskarżyciela posiłkowego; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 4)**

4. Nałożenie na organ prowadzący szkołę obowiązku zapewnienia nauczycielowi, na jego wniosek, bezpłatnej pomocy psychologicznej w przypadku wystąpienia sytuacji bezpośrednio zagrażających życiu lub zdrowiu nauczyciela podczas lub w związku z pełnionymi obowiązkami służbowymi; **zmiany w art. 63 (dodanie ust. 5).**

W związku ze zmianą w art. 63 ustawy – Karta Nauczyciela, polegającą na dodaniu ust. 1a oraz ust. 3–5, konieczna jest zmiana porządkująca również **w art. 91d** ustawy – Karta Nauczyciela, który stanowi o zadaniach i kompetencjach organu prowadzącego wobec szkół i placówek prowadzonych przez jednostki samorządu terytorialnego. Przepis będzie odsyłał do art. 63 ust. 2–5 ustawy – Karta Nauczyciela, a nie jak dotychczas do art. 63 ust. 2 tej ustawy.

III. Zmiany w ustawie o ochronie małoletnich

1. Rozszerzenie katalogu podmiotów uprawnionych do uzyskiwania informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym o organy właściwe do prowadzenia ewidencji niepublicznych szkół i placówek oraz umożliwienie pozyskiwania informacji z ww. Rejestru także w związku z wykonywaniem zadań określonych w UPO; **zmiana w art. 12 pkt 5**

W celu usunięcia wątpliwości interpretacyjnych proponuje się dodanie specjalistycznej jednostki nadzoru pedagogicznego, o której mowa w art. 53 ust. 1 UPO (prowadzącej ewidencję szkół artystycznych), jako podmiotu, który jest uprawniony do uzyskiwania informacji z Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym. Jednocześnie proponuje się określenie, że prawo dostępu do ww. Rejestru przysługuje także w związku z realizacją zadań nałożonych UPO, a nie tylko zadań nałożonych ustawą o ochronie małoletnich. Pozwoli to m. in. organom prowadzącym ewidencję szkół i placówek niepublicznych pozyskiwać niezbędne informacje podczas realizacji zadań w związku z prowadzeniem ewidencji.

2. Doprecyzowanie przepisów dotyczących kontroli wykonywania obowiązków określonych w art. 21 ustawy o ochronie małoletnich przez określenie konieczności wskazania terminu realizacji zaleceń pokontrolnych; **zmiana w art. 22x ust. 5**

Art. 22x ustawy o ochronie małoletnich przyznaje właściwym organom, w tym organowi sprawującemu nadzór pedagogiczny, kompetencje kontrolne dotyczące wykonywania przez pracodawców lub innych organizatorów, a także pracowników lub osoby dopuszczone do pracy z małoletnimi, obowiązków nałożonych ustawą. W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości wydaje się zalecenia pokontrolne. Przepisy nie określają jednak, w jakim terminie zalecenie powinno zostać zrealizowane. Proponuje się więc doprecyzowanie przepisu, aby wydając zalecenia pokontrolne podmiot kontrolujący wskazywał termin ich realizacji.

3. Ustanowienie obowiązku przekazania do właściwego organu informacji o niezrealizowaniu zaleceń pokontrolnych wydanych w związku z kontrolą obowiązków określonych w art. 21 i art. 22b ustawy o ochronie małoletnich przez:

1) publiczne przedszkole lub szkołę prowadzone na podstawie umowy, o której mowa w art. 9 ust. 1 lub art. 9a ust. 2 UPO;
2) publiczne przedszkole, inną formę wychowania przedszkolnego, szkołę lub placówkę założoną na podstawie zezwolenia, o którym mowa w art. 88 ust. 4 pkt 1 i 2 UPO;
3) niepubliczną jednostkę systemu oświaty, o której mowa w art. 2 pkt 1–8 UPO; **zmiana w art. 22x (dodanie ust. 7)**

Rozszerzenie katalogu przesłanek obligujących organ ewidencyjny do wykreślenia szkoły lub placówki z ewidencji o przesłankę niezrealizowania zaleceń pokontrolnych, o których mowa w art. 22x ust. 5 ustawy o ochronie małoletnich, wymaga posiadania przez ten organ stosownej informacji. Proponuje się więc ustanowienie obowiązku zawiadomienia organu ewidencyjnego w przypadku niezrealizowania zaleceń przez niepubliczną szkołę lub placówkę wydanych przez podmioty sprawujące kontrolę wykonywania obowiązków, o których mowa w art. 21 i art. 22b ustawy o ochronie małoletnich. Pozwoli to zwiększyć skuteczność reakcji na prowadzenie działalności niezgodnie z prawem. Jak wspomniano wyżej, stosowne zmiany zostaną wprowadzone również w rozporządzeniu wydanym na podstawie art. 88 ust. 6 UPO.

Projektowana regulacja nie jest sprzeczna z prawem Unii Europejskiej.

Zawarte w projekcie regulacje nie mają wpływu na mikroprzedsiębiorców, małych i średnich przedsiębiorców zgodnie z art. 66 ustawy z dnia 6 marca 2018 r. – Prawo przedsiębiorców (Dz. U. z 2025 r. poz. 1480, z późn. zm.).

Projekt nie wymaga przedłożenia instytucjom i organom Unii Europejskiej, w tym Europejskiemu Bankowi Centralnemu, o którym mowa w § 39 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. z 2026 r. poz. 404) w celu uzyskania opinii, dokonania powiadomienia, konsultacji albo uzgodnienia.

Projekt nie podlega procedurze notyfikacji zgodnie z przepisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. poz. 2039, z późn. zm.).

Zgodnie z art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. z 2026 r. poz. 936) w związku z § 52 ust. 1 uchwały nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej na stronie podmiotowej Rządowego Centrum Legislacji, w serwisie Rządowy Proces Legislacyjny.

Potwierdzam zgodność wydruku z dokumentem wydanym w postaci elektronicznej:

Identyfikator dokumentu	3448954.13454424.11444473
Nazwa dokumentu	UST_ZM_UPO_bezpieczeństwo i system mow_20261110_uzasadnienie_UZG.docx
Tytuł dokumentu	UST_ZM_UPO_bezpieczeństwo i system mow_20261110_uzasadnienie_UZG
Skrót dokumentu	80F21F284EEEE780EE2E2F7380E039D035D2A9E2
Wersja dokumentu	1.81
Data podpisu	10.11.2026
Sygnatariusz	Andrzej Barański
Stanowisko	Dyrektor
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
Data podpisu	10.11.2026
Sygnatariusz	Tomasz Szymon Głowacki
Stanowisko	Zastępca Dyrektora
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.136.31.31.
Data wydruku:	10.11.2026 15:05:52
Autor wydruku:	Chałupka Iwona